

ποτελεσμα. Τὰ λευκὰ πρόβατα πάρκυτα παρέβησαν κατὰ πολὺ τὸν ἀριθμὸν τῶν μελανολεύκων, πρὸς μεγάλην ἀγανάκτησιν τοῦ Λάβαν. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτου ὑπῆρξε τὸ ἐξῆς, ὅτι ὁ Ἰακώβ ἐγένετο εἰς τῶν πλουσιωτέρων ποιμένων τῆς χώρας, ὅτε εἶχεν ἐγκαταλίπει τὴν μεσοποταμίαν ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ.

Ἡ ταγεῖα αὕτη αὔξησης τῆς περιουσίας τοῦ Ἰακώβ δὲν ἦτο θαύμα κατὰ τὸν κ. Νωδέν, ἀλλ' ἀπλῶς ἀποτέλεσμα δόλου, ἐν ᾧ ἦτο συνειθεσμένος ὁ ἰσραηλῆτης οὗτος. Τὸ ἐπεισόδιον τῆς παροψίδος φακῆς ἀπέδειξεν ἥδη ὅτι δὲν ἦτο καὶ τόσον λεπτός τοὺς τρόπους. Ἰδοὺ δὲ τί ἔπρατεν ἵνα μεταβάλλῃ τὸ χρώμα τῆς δорᾶς τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν: ἔκοπτε κλάδους αἰγείρων, ἀμυγδαλεῶν καὶ πλατάνων, ἐξελέπιζε μέρος αὐτῶν ἵνα παρατίθῃ τὸ λευκὸν χρώμα τοῦ κάτωθεν τοῦ φλοιοῦ τμήματος καὶ ἔρριπτε τοὺς κλάδους οὕτω πως ἡλλοιωμένους ἀναμίξῃ εἰς τὸ ὕδωρ, ὅπου κατὰ πᾶσαν πρωΐαν καὶ ἑσπέραν μετέβαινον τὰ ποίμνια ἵνα ποτισθῶσιν.

Αὕτη ἦτο ἡ στιγμή τοῦ ἀγῶνος αἱ δὲ αἰγες καὶ τὰ πρόβατα, ἅτινα εἶχον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν παρὰδοξον ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος τῶν δεξαμενῶν, ἐδέχοντο ἐκ τούτου ἐντύπωσιν, ἥτις ἐξεδηλοῦτο ἐν ταῖς ἀπ' αὐτῶν γεννωμένους νεογνοῖς διὰ συναλλαγῆς τοῦ λευκοῦ καὶ μέλανος χρώματος. Ὅταν ὁ Ἰακώβ εἶχε συμπέρον ἐν τῇ ἐπιτυχίᾳ τοῦ λευκοῦ ἐν τῇ δорᾷ ἐτίθει ἐν τῷ ὕδατι κλάδους, καθ' ὅλοκληρίαν ἐκλελεπισμένους καὶ κατὰ συνέπειαν λευκοῦς. Ἡ τοιαύτη τέχνη ἡ μέθοδος ἐνίων ἄγγλων κτηνοτρόφων, μνημονευμένων ὑπὸ τοῦ κ. Λουδοβίκου Λέοντος, οὐδὲν ἐστὶν ἄλλο κατ' οὐσίαν ἢ ἐπανάληψις τοῦ δόλου τοῦ πατριάρχου ἐκεῖνου.

Αἱ ἐντυπώσεις, αἱ ὑπὸ τῶν ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων ἐπὶ τῆς φαντασίας τῶν ζῶων ἐπιγενόμεναι, ἰδίᾳ ἐν τῇ περιόδῳ τῆς κήσεως (πολλοὶ δὲ φρονοῦσιν ὅτι καὶ τὸ συμβαίνει καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις) δύνανται νὰ ἔχωσι πολλὴν τὴν σπουδαιότητα ἐν τῇ πράξει, ὑπὸ τὴν ἐποψὶν δὲ ταύτην δέον ἐπιστημονικῶς νὰ μελετηθῶσιν. Καὶ ὑπὸ τὴν πολλῇ ἀνωτέραν ψυχολογικὴν ἐποψὶν οὐκ ἐλάσσονα κέκτηνται σπουδαιότητα, διότι τείνουσιν εἰς τὸ καταδείξαι ὅτι τὸ ζῶον δὲν εἶναι ἀπλὸν σύνθεμα ὁστέων, σαρκὸς καὶ νευρώδους ὕλης καὶ ὅτι καὶ παρ' αὐτῷ ὁ ὁργανισμὸς ἐξαρτᾶται ἐκ πνευματικῆς τινος ἀρχῆς. Τὸ σπουδαῖον ὁμῶς τοῦτο ζήτημα ἀφίημι εἰς ἀρμοδιωτέρους ἐμοῦ.

ἐν τοῖς τροπικοῖς ψύσεως, ὅπου, ὑπὸ τοῦ φωτός καὶ τοῦ θάλασσης ὑποδοθημένη, πᾶσα ὁργανικὴ ὑπαρξὶς τοδοῦτον ἐξαίσιον πλοῦτον χρωμάτων καὶ τύπων προσκτάται, ὥστε ὁ ὁργανικὸς βίος τῆς Εὐρώπης μόλις ἀποβαίνει πενιχρὰ καὶ ἀσθενῆς ἐκεῖνου ἀντανάκλασις.

Μολονότι ὁ γραπτὸς λόγος ἀδυνατεῖ ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ζωηρότητα τοῦ προφορικοῦ, δι' ἧς τὸ γνωστὸν ἦδη ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν νέας γνώσεως τὸ δὲ νέον καὶ ἄγνωστον ἀληθὴ ἐκπληξιν προκαλεῖ, τὰ κατωτέρω ὅμως ὀλίγα παρατιθέμενα παρέχουσιν ἰδέαν τοῦ τερπνοῦ, τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τοῦ γραφικοῦ τῆς τοῦ ταγματάρχου Χίμμελ διαλέξεως.

Ἐν λαμπροτάτῳ καιρῷ, εἶπεν, ἐγκατέλιπον διὰ τοῦ ἐπιβλητικοῦ σκάφους **Πολυδεύκου** τὴν Τεργέστην. Πάραυτα ἡ πόλις αὕτη ἐξηφανίσθη ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ὀμμάτων, συγχρόνως δὲ καὶ αἱ γραμμαὶ τῶν ὠχρῶν παραθαλασσίων ὁρέων ἀπληθεύθησαν καὶ περὶ ἡμᾶς ἐκυμάτει πλέον μόνη ἡ θάλασσα, τὸ βαθὺ κυανοῦν τῆς ὁποίας ἀπαλῶς συνηνοῦτο μετὰ τοῦ γαλαζίου οὐρανοῦ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ὀρίζοντος. Τὸ πλοῖον ἡμῶν ἐχώρει εὐθέως πρὸς νότον, παραπλέον πρὸ τῆς εὐώδους Αἰθίης, τοῦ ὑπερῷου τοῦτου σταθμοῦ τῆς ἡμετέρας δόξης καὶ πρὸ τῶν ἐν ἀποστάσει γραφικῶν παραλίων τῆς Ἰστρίας καὶ Δαλματίας. Δυστυχῶς ὁ ὦρτος καιρὸς δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ. Τὸ φωτεινὸν κυανοῦν τῆς θαλάσσης ὠχρίασε, τὰ κύματα ἐκυλινδοῦντο, ἡ κίνησις τοῦ μέγχοι τοῦδε πράγματι ἀπαλῶς διολισθαίνοντος πλοίου καθίστατο ἐπαισθητὴ καὶ ἡ γνωστὴ θαλασσία ἀνησυχία ἐνεφανίσθη. Θορυβώδη κύματα καὶ βροχὴ περιώρσαν με ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐν τῷ θαλαμίσκῳ καὶ ὅτε ἀπεψάσισα νὰ ἀπέλθω πάλιν ἐπὶ τοῦ κατὰστρώματος ἡ μελιχίος αὖρα τῆς Ἀφρικῆς περιέβαλλέ με. Ἐκπληκτος ἐθεώρουν τὸ ἀσύνηδες χροῖμα τῶν θαλασσίων ὕδατων. Ἦδη εὐρισκόμην πλέον εἰς τὰ πρῶτα ἔχνη τοῦ ἱεροῦ Νεῖλου, οὐτινος τὰ βαλτώδη ὕδατα ἐπὶ ἑκατοντάδας ὅλας θαλασσίων μιλοῦν καθιστῶσι θοὰ τὰ ρεύματα τῆς θαλάσσης. Κατ' ἀρχὰς ἐφαινετο τὸ ἄλλως τε ἀπαραμύλλως καθαρὸν βαθὺ κυανοῦν τῆς θαλάσσης προσλαμβάνον πρασίην τινὰ χροῖαν ὅσῳ περισσότερον ὅμως προεχωροῦμεν τόσῳ περισσότερον πᾶν τὸ πράσινον τοῦτο χροῖμα μέχρις ὅτου ἀπέβη ρυπαρὸν πρασινοκίτρινον. Ἦδη ἐνεφανίσθη καὶ ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος δίκην ὀξείας καθέτου γραμμῆς ὁ φάρος τῆς Δαμιέτης. Ἐν τῷ μεταξὺ προηλαύνομεν περαιτέρω, καθόσον δὲ αἱ σκιαὶ τῆς νυκτὸς ἐξηπλοῦντο, καθαρότερον ἀνέλαμπε πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν τὸ φῶς τοῦ φάρου τοῦ Πόρτ-Σατ, ὅστις δεικνυσὶ τὴν πρὸς τὴν σουεζεῖον διώρυχα ἄγουσαν.

Ἦτο ἑσπέρα, ἐπιθυμῶν ὅμως νὰ θέσω τὸν πόδα εἰς τὸ ἀφρικανικὸν ἔδαφος, ἀπεβιβάσθην καὶ ἐπεσκέψθην τὴν πόλιν, ἥτις εἰς δύο διαιρεῖται τμήματα, τὸ μὲν εὐρωπαϊκὸν τὸ δὲ ἀραβικόν, τὸ τελευταῖον τῶν ὁποίων ὡς ἐκ τῆς ποικίλης, τραχείας καὶ παρὰ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ζωηρᾶς κινήσεως καὶ ρυπαρότατος αὐτοῦ, ἀπώθησέ με ὀλίγω εἰς τὸ πλοῖον. Ὅτε τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἐξῆλθον καὶ πάλιν εἰς τὴν ξηρὰν, τὸ φῶς τῆς ἡμέρας τὸ πρῶτον ἦδη ἀπεκάλυψε πλέον τὴν πλήρη ἐλεεινότητα τοῦ ἐρήμου τούτου τόπου. Οὐδὲν δένδρον οὐδεὶς θάμνος ἢ κάλαμος σπολίζει τὸ μονότονον φαιὸν χροῖμα τοῦ ἀκαθάρτου ἀμώδους ἐδάφους· ἐπίσης ἐλεεινὴ εἶναι καὶ ἡ ἀραβικὴ ἐξ ἀπλῶν καλυδῶν συνισταμένη πόλις, καλυδῶν αἰτίνες, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἄλλης οἰκοδομησίμου ὕλης, οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ ἀθροισμὰ ἀχυροψιδῶν, ρακῶν, ἰστίων τῶν πλοίων, σεσειπιδῶν σανίδων καὶ διαλελυμένων βαρελίων. Μεταξὺ τούτων περιφέρονται ἐπὶ τοῦ ἀμώδους ἐδάφους πολλοὶ γυμνοὶ παῖδες καὶ ὀλόκληροὶ ὀμάδες ἀδεδεσπῶν κυνῶν. Πάντα δὲ ἐν τε ταῖς ὁδοῖς καὶ πανταχοῦ οὐδὲν εἰδὶν ἢ ρυπαρότης καὶ ἀθλιότης, θέαμα ὅλως ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν εἰκόνα, ἣν ἡ φαντασία ἡμῶν παρίστησιν ὡς τὴν χρυσὴν Ἀνατολήν. Τὸ πνεῦμά μου ἀπεσύρθη τῆς εἰκόνης ταύτης καὶ ἐστράφη μετ' ἀνυπομονησίας πρὸς τὸ περαιτέρω σημεῖον τοῦ ταξειδίου μου.

Εἴτα περιγράφεται ὁ ἐνδιαφέρων διάπλους τῆς σουεζεῖου διώρυχος καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς ὡς καὶ ἡ ζωηρὰ ἐξεκκίνησις τῆς ἐρήμου, μεθ' ὃ ἐπέρχονται τὰ ἐξῆς περὶ τοῦ Ἀδεν καὶ τῶν μετ' αὐτό.

Ἀφοῦ, λέγει, διεπλεύσαμεν τὸ στενὸν τοῦ Μπάμπ-ἐλ-μαν-τέμπ, ἀφικόμεθα ἐν βραχεὶ εἰς Ἀδεν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ ὁποίου τὸ σκάφος ἡγκυροβόλησε. Τὸ Ἀδεν, ἀπὸ τοῦ 1838 ἐν τῇ κατοχῇ τῶν Ἀγγλῶν διατελοῦν, παρίστησιν ἓνα κρίκον ἰσχυρᾶς ἀλυσού

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ ΕΙΣ ΙΝΔΙΚΗΝ.

Ὁ αὐστριακὸς ταγματάρχης Φὼν Χίμμελ, ἐποιήσατο ἐσχάτως ἐνδιαφερόμενος διάλεξιν περὶ τῶν ἐντυπώσεων, ὥστε ἀπεκόμην ἐκ τοῦ εἰς Ἰνδικὴν ταξειδίου· ἐν ἄλλοις ἐξέθηκε προσημαζόμενος ὅτι καὶ οἱ μᾶλλον ἀπομακρυσμέναι τόποι ὑπὸ πολυαριθμῶν σήμερον περιηγητῶν διασχίζονται, σοφοὶ ὡς καὶ ἀδυσχεῖς ἐξερευνηταὶ τὰς μᾶλλον μακρυσμένας χώρας διέρχονται καὶ τὰς εὐρυτάτας θαλάσσας διαπλέουσι κοιμίζοντες ἡμῖν τὰ πάντα δι' ἀπειροπληθῶν περιγραφῶν τοδοῦτον ἐγγύς, ὥστε αἱ ἄλλοτε θαυμάσια χῶραι καθ' ἡμέραν ἦδη πρὸ τῶν ἡμετέρων ὀμμάτων ἐμφανίζονται. Τὰς ἀπομακρυσμένας χώρας παρατηροῦμεν σήμερον οὐχὶ διὰ τοῦ πρίσματος εὐφυσιδάτων ποιητῶν ἢ ἐξωτικῶν περιηγητῶν, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀπαθούς βλέμματος τοῦ ἐξερευνητοῦ τῆς φύσεως καὶ τῶν ἀνθρώπων· καὶ ὅμως ἡ Ἰνδικὴ ἀποτελεῖ διὰ πάντας, ἐν ὁποιαδήποτε πνευματικῇ ἀναπτύξει καὶ ἐν εὐρίσκεινται, πάντοτε τὴν χώραν τῶν ναυαγίων, τὴν χώραν τῶν ἀξιοθεάτων. Οἱ ἱστορικοὶ ἐμφερόμενοι πνεύματος ἀναζητοῦσιν ἐκεῖ μετὰ κριτικῆς πράγματι, ἀλλὰ πλήρους σεβασμοῦ διανοίας, τὸν πυρῆνα ἐξ οὗ προῆλθεν ἡ σήμερον δεσπόζουσα ἀνθρωπότης, τὰς ρίζας τῶν νεωτέρων γλωσσῶν, τὴν πρώτην ἀνθίδιν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Οἱ ποιητικῶς κατηρητισμένοι ζητοῦσιν ἐκεῖ τὰς βαθείας ἐκστατικὰς τῆς διανοίας ὑπεγέρσεις, τὴν ἐξωτικὴν τῶν χρωμάτων λαμπρότητα, τὴν φλέγουσαν λάμψιν δι' ἧς δύναται νὰ ἐκπλήξῃ τὸν ἴδιον αὐτῶν νοῦν καὶ οἱ φυσιοδίται καὶ φίλοι τῆς φυσικῆς καλλονῆς ἐκζητοῦσιν ἐκεῖ τὰ θαυμάσια τῆς

φρονιῶν καὶ χαρακωμάτων, δι' ὧν ἡ Ἀγγλία δεσπόζει τῶν ὁδῶν τῆς παγκοσμίου κυκλοφορίας. Τὸ Ἄδεν κεῖται ἐπὶ βραχέως χειρσονήσου ἐν ἀξένῳ ὅλῳ ἀκτῇ, περιλαμβανούσῃ γυνὰ καὶ παρὰ ὁρὰ τὸ σχῆμα βραχέως ὅρη ὡς καὶ ἔρημα ἐδάφη. Ἡ αὐτὴ ἰδρυσις ὁχυροῦ σταθμοῦ, τοσοῦτον εὐρειῶν διαστάσεων ἀπῆλθε τὴν ἄρκετον δραστηριότητα καὶ τὰ πλούσια μέσα τῆς Ἀγγλίας. Ζωηρὰ καὶ πλούσια εἰς χρώματα εἶναι ἐν γένει ἡ τῶν ὁδῶν τοῦ Ἄδεν εἰκὼν. Ἀρχηγοὶ μαύρων, ποικιλοχρώμους φέροντες διακόσμους ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ αὐτῶν σώματος, ποικιλόμορφοι γυναῖκες μετ' ἀγαπῶν καὶ ὡς κοράκια μελάνων παίδων, βλοσυροὶ Ἀραβες μετὰ ποικιλοχρόμων κιθάρων, εἴτε γυμνοὶ σχεδὸν εἴτε ἐντὸς εὐρέων πολυπτύχων ἱματίων τετυλιγμένοι, ἀτυχεῖς ὅλῳ τὴν μορφήν Μαυροὶ μετὰ κόμης οὐλῆς καὶ ἐρεώδους ἐρυθρῶν δὲ μῆλων τῶν παρειῶν, εὐπεπεῖς τὸ δέμας καὶ καλλίμορφοι Νούθιοι καὶ Ἀδυσσιννοί, εἴτα Πέρσαι καὶ Ἰνδοί, τὴν ἰδίαν ἑκάστος περιβολὴν φέροντες, ἀποτελοῦσι τὸ μωσαϊκόν, ἀφ' οὗ ἐπαιδητικῶς ἀφίσταται ἡ ὄψις τοῦ ὅχρου Εὐρωπαίου.

Ἀπὸ τοῦ Ἄδεν ἤρξατο ὁ διάπλους τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ. Καὶ ἐκεῖ πρὸς ἡμῖν παρέμεινε ὁ λαμπρὸς καὶ οὐχὶ τόσον θερμὸς καιρὸς. Οὐρανὸς αἰετοπετὴς φαιδρότερος, θαυμασιος, ὑπὸ τῆς δελήνης φωτιζόμεναι νύκτες καὶ θαλασσία λάμψις ἐξαιρετος καὶ βαθυνδὸν ἐπαγαλαμνομένη ἐφαιδρυνον τὸ ἡμέτερον ταξίδιον. Ἐπὶ τέλους τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἡ εὐφρόσυνος ἀντήχησε φωνή: Γῆ! γῆ! Πολύχρωμος καὶ ἀποστειλβουσα εἰκὼν τῶν τροπικῶν ἐκ τῶν θαλασσίων ἀνεδύετο κυμάτων. Μακρόθεν ἐχαιρέτιζον τὰ ἐκτεταμένα δάση εὐθαλῶν φοινίκων. Ὅπισθεν τῆς βαθέως ἐντετυμμένης παραλίας ἠγείροντο αἱ παράδοξοι τὸ σχῆμα ὀρεῖναι κορυφαὶ τῆς αὐτῆς ὁροσειρᾶς, ὁ ὑπὸ χιλιῶν σκαφῶν καταλαμβανόμενος λιμὴν τῆς Βομβάνης ἐπεδείχθη καὶ ἐπὶ τέλους ἀνεβάνη αὐτὴ αὐτὴ ἡ γιγαντιαία Ἰνδικὴ πόλις.

Τὸ ἐνδιαφέρον μου διέγειρεν ἐν Βομβάνῃ κυρίως τὸ Ἰνδικὸν τμήμα, Μπλάκ-τάουν (μέλαινα πόλις). Ρεῦμα ἀπειραριθμῶν τύπων λαοῦ ἐπλήρου τὰς ὑπὸ ἀρχιτεκτονικὴν ἐποψὴν ἐνδιαφεροῦσας ὁδοὺς καὶ τὸ ποικίλον τῶν χρωμάτων χάρος τοσαύτην προικαίει σύγχυσιν ὥστε ὁ ξένος ἐνόμιζεν ὅτι εὐρίσκετο ἐν τῇ μωροτέρᾳ παρελάσει προσωπιδοφύλων. Ἀξιοσημείωτοι χρωματισμοὶ τοῦ δέρματος, ἀποχρώσεις αἰτίνες ἐγκλείουσιν ἐν ἑαυταῖς ὁλόκληρον τὴν ἀπὸ τοῦ σκοτεινοτάτου τῆς σοκολάτας φαιοῦ χρώματος τῶν Ἰνδῶν τοῦ Κορομάνδελ μέχρι τοῦ λευκοῦ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἢ περσικῆς μορφῆς κλίμακα τῶν χρωμάτων, παρέχουσιν εἰκόνα τόσον ἀξιοσημείωτον ὅσον καὶ αἱ στολαί, αἰτίνες ἀντιπροσωπεύουσι διὰ τῶν σχημάτων καὶ τοῦ πλούτου αὐτοῦ ὁλόκληρον τὴν κλίμακα ἀπὸ τῆς πολυτελοῦς καὶ διὰ πολυτίμων λίθων πεποικιλμένης περιβολῆς μέχρι τοῦ πενιχρωτέρου περιζώματος. Ἐντύπωσιν ἐμποιεῖ καὶ ὁ χρωματισμὸς τῶν προσώπων διὰ σειρῶν χρωμάτων ἢ μυστικῶν σημείων, ἅτινα σημαίνουν τὴν τάξιν, εἰς ἣν, ὁ κεχρωματισμένον ἔχων τὸ πρόσωπον ἀνάγεται, ἢ περιλαμβάνουσι θρησκευτικὴν τινα ἔννοιαν τὴν αὐτὴν ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν καὶ ἡ ὄψις τῶν θυγάκης ὀλογύμων Φακιδῶν, ἀναπικρυνόμενων πολλαίας πρὸς μορφᾶς ἐνίων τῶν ἐν Εὐρώπῃ προσώπων. Εὐάρεστον ἐντύπωσιν ἐνεποιοῦν αἱ γυναῖκες. Αὗται λεπτὸν ἔχουσι καὶ κομψὸν τὸ σῶμα, βαθεῖς μέλανας ὀφθαλμούς, σκαζομένους ὑπὸ τῶν μακρῶν βλεφαρίδων καὶ ἀπαλῶς πρὸς τοὺς ξένους προσδίδοντες. Ξενότροπον ὅμως ἐμποιοῦσιν αἰσθῆσιν οἱ συγχύτατοι ἀπὸ τῆς ρινὸς ἀναρτώμενοι κρικοὶ καὶ τὸ ἔθος ἐκεῖνο, καθ' ὃ χεῖλη καὶ ὀδόντες χρωματίζονται διὰ τοῦ ὡς αἷμα ἐρυθροῦ.

Ἐκζητήσας τὴν μετ' ἀντιπροσώπων πάντων τῶν τύπων τοῦ λαοῦ καὶ παθὼν αὐτοῦ τῶν τάξεων ἐπικοινωνίαν ἐπέτυχον ἀρίστων διστάσεων, δι' ὧν ἠνοιχθῆναι μοι τὰ μέγαρα τοῦ Ἀγγλοῦ διοικητοῦ, τῶν ἐξοχωτέρων Ἰνδῶν καὶ Παρσῶν, οἱ ναοὶ καὶ τὰ καθιδρύματα παθὼν τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων ὡς καὶ αἱ καλῶν τῶν πτωχῶν Παρσῶν.

Τὸ μᾶλλον ἀξιοσημείωτον μέρος τοῦ πλῆθους εἶναι οἱ Παρσῶν. Οὗτοι εἰσι πυρολάτραι, ὁπαδοὶ τῆς εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἡλίου ἀναγομένης θρησκείας τοῦ Ζωροάστρου καὶ ἀπόγονοι τῶν Περσῶν ἐκείνων, οἵτινες κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα κατέφυγον εἰς Ἰνδικήν, φεύγοντες ἀλλοθρησκούς Ἀραβας. Ὡς ἐμπορικὸς πλῆθυσμός κατέχουσιν οὗτοι ἐν Ἰνδικῇ τὴν αὐτὴν θέσιν, ἣν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Εὐρώπῃ, σπουδαίαν ἐπιρροὴν διὰ τῆς δραστηρίας αὐτῶν

ἐνεργείας καὶ τῆς περὶ τὰς ἐπιχειρήσεις ἐπιμελείας προσεκτινόμενοι. Εἰς τὰς ἀξιοσημείωτους αὐτῶν συνηθείας ἀνήκει καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἐπικράτουσιν σύστημα τῆς τῶν νεκρῶν ταφῆς. Ἐν ὧς γνωστῶν οἱ Ἰνδοὶ καίουσιν τοὺς νεκροὺς αὐτῶν οἱ Παρσῶν παρὰδίδουσι τούτους εἰς βορὰν τῶν γυπῶν. Ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Βομβάνης, ὑψηλὰ ἐπὶ τοῦ βραχέως ὄγκου τοῦ λόφου Μαλαμπάρ, ὁπότεν ὁ ἐπισκέπτης ἔχει πρὸ αὐτοῦ τὸ λαμπρὸν πανόραμα τῆς Βομβάνης, ὑψοῦνται ἐν λαμπρῷ ἄλσει οἱ πύργοι τῆς σιγῆς. Οὗτοι εἰσὶν ὑψηλοὶ πύργοι κεκαλυμμένοι ἄνωθεν ὑπὸ ὁροφῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐρίσκονται τρεῖς συγκεντρικοὶ κύκλοι ἐσχαρῶν πρὸς ὑποδοχὴν τῶν νεκρῶν: τὰ δένδρα τοῦ ἄλσεος κατέχονται πάντοτε ὑπὸ ἀπειρῶν γυπῶν, τῶν ἱερῶν τούτων πτηνῶν τοῦ Ὁρμοῦσδα. Οὕτως, ὅτε ἡ ἐπικλιδεῖς πομπὴ προσεγγίζει εἰς τὸν ναὸν, μεταλλικὸς εἶχος, θορυβώδης κίνησις τῶν πτερῶν καὶ ἡχησάσα κίνησις ραμφῶν ἀγγέλλουσιν ὅτι τὰ ἱερὰ ὄρνεα προπαρασκευάζονται εἰς βορὰν. Μόλις ἐναποτεθῇ ὁ νεκρὸς ἐπὶ τῆς εἰς ἐσχάρας ἑκατοντάδες γυπῶν μετὰ βδελυκτῶν συριγῶν ὁρμῶσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀνοικτοῦ πύργου καὶ ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν τὸ πτώμα κατασπαράσσεται καὶ τὰ ὑπολειπόμενα ὁστὶ συλλέγονται εἴτα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πύργου.

Ὁ λόφος Μαλαμπάρ, ὅπου καὶ πύργοι οἱ τῆς σιγῆς εὐρίσκονται, ἐστὶν ἀναμφιβόλως τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον τμήμα τῆς Βομβάνης ὡς ὁποτελοῦν τὸ ἱερὸν ταύτης προσάγειον. Ὁλόκληρος ὁ λόφος οὗτος ἀποτελεῖται ἐξ ἀθροίσματος, καθηγιασμένου ὑπὸ τῆς λατρείας, ἀπειρῶν ναῶν καὶ μονῶν, συνεσπειρομένων πέριξ μεγάλους περικτεταμένης ἱερᾶς δεξαμενῆς. Ἰδιάζουσιν ἐντύπωσιν ἐμποιοῦσιν αὐτῇ αἱ ἀπειροὶ ἱερὰ βόες μικρᾶς, λευκῆς καὶ λίαν εὐαγῶγος φυλῆς, ἐλευθέρως περιφερόμεναι καὶ περιθαλπόμεναι ἐν τοῖς ναοῖς. Μία τοιαύτη ἱερὰ βοῦς εἰς ἐμὲ προσεβόησα, τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπ' ἐμοῦ προστρέψασα καὶ ἐφ' ἱκανὸν τὰ βήματά μου ἀκολουθήσασα, πολλοὺς φιλικοὺς καὶ ἐγαρδίους χαιρετισμοὺς προῦκάλεσέ μοι ὡς καὶ προσφωνήσεις εὐλαβῶν πιστῶν.

Ἀφοῦ ἐπεσκέψθην τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντα σημεῖα τῶν πέριξ τῆς Βομβάνης, ἐξ ὧν ἰδιάζουσιν ἐνεποίνεσέ μοι ἐντύπωσιν ἡ νῆσος Ἐλεφάντα μετὰ τοῦ μεγαλοπρεποῦς αὐτῆς βραχέως ναοῦ καὶ προέβην εἰς ἐκδρομὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, ἐξηκολούθησα τὸ μέγιστον Κεϋλάνης ταξιδιόν μου. Ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας διηρχόμεθα πρὸ τῶν μεμακρυσμένων κυανῶν ὀρέων, τῶν καλῶς κατηρτισμένων λόφων καὶ τῶν σκοτεινῶν ἐκ φοινίκων δασῶν μέχρις ὅτου ὁμιχλώδης σκιὰ ἐν τῇ χεῖρὶ τοῦ ὀρίζοντος ἠγγελεν ἡμῖν τὴν εἰς Κεϋλάνην προσέγγισιν. Βραδέως ὑψοῦνται ὡς νέφος τὰ ἴχνη τῆς κορυφῆς Ἀδάμ καὶ βαθυνδὸν ἀπὸ τῶν τοῦ Ὠκεανοῦ κυμάτων ἀναδύεται ἡ λαμπρὰ καὶ θαυμασίως χλοερὰ Κεϋλάνη, ἐξ ἧς προσπνέουσιν ἡμῖν ἀληθῶς βαλσαμώδεις αὔραι. Ἀπεβιδάσθημεν εἰς Κολόμβον τὴν πρωτεύουσιν τῆς Κεϋλάνης. Δὲν θὰ ὁμιλήσω ὅμως περὶ τοῦ Κολόμβου ἀλλὰ περὶ τῆς καταπληκτικῆς φυσικῆς καλλονῆς τῶν τροπικῶν, ἥτις ἐν Κεϋλάνῃ δεσμεύει πάσας τὰς αἰσθήσεις.

Ἐν αὐτοῖς ἀκριβῶς τοῖς πέριξ τοῦ Κολόμβου ἐκπλήσσει τὸν περιηγητὴν θαυμασίαι, ἐλκυστικὴ εἰκὼν. Σμαραγδοπράσινοι ἀκταὶ περιβάλλουσι τὸ ἀποστειλβὸν κάτοπτρον λίμνης. Φοινῖκες καὶ λοιπὰ δένδρα συγαστίζονται εἰς τὰ κρυσταλλώδη ὕδατα ἐπὶ τῶν ὁποίων θαλάσσια φυτὰ ζωηρῶν χρωμάτων πειρῶνται ν' ἀνυψωθῶσιν. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὡς σαπφείρου κυανῆς λίμνης κεῖται νῆσος πρὸς διακόσμησιν τῆς ὁποίας κατηνάλωσεν ἡ φύσις πᾶσαν αὐτῆς τὴν πολυτέλειαν. Ποικίλοι φοινῖκες καὶ πολυτελεῖς φυτὰ συνεννοῦνται εἰς θαυμασίους ὁμίλους καὶ ἀνάμειξιν ζωηρῶν τὰ χρώματα ἀναρριχόμενων φυτῶν πάντος εἶδους περιβάλλει τοὺς ἰσχυροὺς κορμούς διὰ ταινιῶν ἐξ ἀνθέων: μετὰ τῆς τῶν τροπικῶν ταύτης λαμπρότητος συμβαδίζει ὅμως πανταχοῦ σχεδὸν τὸ τῶν τροπικῶν ἥλιος, θερμὸ ἀτμοὶ αἰωροῦνται ἐκ τοῦ ἵγροῦς πάντοτε ἐδάφους πάντα τὰ φυτὰ καὶ τὰ φύλλα ἐκδιδοῦσιν ὁ ξείας ὀσμᾶς, συναναμειγνυμένας μετὰ τῶν ἀναθυμιάσεων σεσηπτότων ξύλων καὶ χόρτων. Ἐπισκεψάμενος τοὺς ὠραίους κήπους κινάμου πλῆθος τοῦ Κολόμβου ὡς καὶ τὰς διαθήμους φυτείας τοῦ καφῆ προῦχώρησα εἴτα διὰ σιδηροδρόμου εἰς τὸ κέντρον τῆς νήσου, ὅπου μετὰ τῶν ὑψωμάτων εὐρηται ἡ ἀρχέγονος πρωτεύουσα τῆς Κεϋλάνης, ἡ κυρία πόλις τοῦ Βουδισμού, ἡ Κανδυ. Ἐν τῇ αὐτῇ περιπτύσσῃ γὰρ διατηρεῖται καὶ πολὺ

τιμον κειμήλιον ἄτοι ὁδοὺς τοῦ Βούδα. Ὁ μέγας ἱερεὺς τῶν Βουδιστῶν ὑπέργηρος ἀνὴρ, πρὸς ὃν ἐκόμιζον σύστασιν ὠδηγησέ με ἐν ἐπισήμῳ πομπῇ εἰς τὴν ἐσπερινὴν προσευχὴν καὶ ἐπεδείξατό μοι πάντας τοὺς πολλοὺς καὶ πολυτίμους θησαυροὺς. Τοιαύτη ἡ μέχρι τοῦδε ἐνδιαφέρουσα περιγραφή τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Χίρμελ, ὅστις φυσικῶς ἐπεσκέψατο καὶ τὰ ἄλλα ἀξιοθέατα μέρη τῆς Κεϋλάνης ὡς καὶ τὸν λιμένα Πενάγκ.

ΠΕΡΙ ΝΕΥΡΙΚΗΣ ΥΠΝΩΣΕΩΣ.

Ὁ καθηγητὴς Κάρολος Λαουφενάουερ ἐξέθηκεν ἄρτι λεπτομερεῖας τινὰς περὶ τοῦ νοσήματος τῶν ὑπὸ πολυήμερον ὕπνου καταλαμβανομένων ἐκ τῶν σχετικῶν δὲ περὶ τοῦ φαινομένου τούτου πληροφοριῶν. φαινομένου, ὑπερμεγάλως ἐφειλκυσάτο κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ δημοσίου, παρατιθέμεθα ὅδε τὰ ἐξῆς ἀξιανόμενα :

Ἐν ταῖς στήλαις τῶν ἐφημερίδων, ταῖς περιλαμβανούσαις τὰ τῆς ἡμέρας νεώτερα, οὐχὶ σπανίως ἀναγινώσκωμεν, λέγει ὁ καθηγητὴς οὗτος, ὅτι ἀνὴρ τις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ γυνή τις καὶ κόρη, ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἢ ἡμέρας κοιμᾶται διαρκῶς, ὅτι δὲν ἐγείρεται, ὅτι οὔτε τρώγει οὔτε πίνει, ὅτι οἱ ἱατροὶ ἀναγκάζονται τεχνητικῶς νὰ εἰσάγωσιν εἰς τὸ στόμαχον αὐτῆς τροφήν ὅτι οἱ συγγενεῖς νομίζουσιν αὐτὸν ἢ αὐτὴν ὡς ἀποθάνουσαν καὶ ὅμως ἐν ταῖς πλείσταις περιπτώσεσι συμβαίνει τὸ ἐξῆς ἀπίστευτον : ὅτι δηλ. μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινὸς ὁ ἀσθενὴς ἀρυπνίζεται καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπαναλαμβάνει τὴν πρότεραν αὐτοῦ ἐργασίαν. Ἡδὲ, ἀδύνατον ν' ἀπαρνηθῶμεν τὸ γεγονός. τούτου ἕνεκεν ὅμως ὁ ἀναδράμωμεν μικρὸν εἰς τὴν νεωτέραν ἱατρικὴν καὶ ζητήσωμεν ἐξήγησιν τοῦ μνημονευθέντος φαινομένου.

Ὁ ὕπνος ἐν γένει δὲν εἶναι ἀποκλειστικῶς φυσιολογικὸν φαινόμενον τῶν κινήτικων ζώων εἰς τὰ ὅποια ἀνήκει καὶ ὁ ἄνθρωπος, γινώσκωμεν δὲ ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην σημασίαν τῆς λέξεως καὶ αὐτὰ τὰ φυτὰ ἐπίσης κοιμῶνται. Βεβαίως ἐν τοῖς τελευταίοις τούτοις ἔγνωμεν διὰ τῆς λέξεως ὕπνου χημικὴν τινα μόνον ἐνέργειαν, ἀλλὰ κατόπιν ἀγόνων καὶ ἐπιπόνων ἐρευνῶν καὶ θεωριῶν παρετηρήθη ὅτι καὶ παρὰ τῷ ἄνθρωπῳ ἀποτελεῖ ὁ ὕπνος ἀνεξήγητον μέχρι τοῦδε καθημερινὸν τοῦ βίου φαινόμενον, βασιζόμενον ἐπὶ τῆς χημικῆς ἐνεργείας, ἣν προκαλοῦσι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ καμάτου τοῦ μυωνικοῦ καὶ τοῦ τῆς τοῦ αἵματος κυκλοφορίας συστήματος ἐν τῷ ἡμέτερῳ ἔγκεφαλῳ. Οὕτω δὲ παρατηροῦμεν πράγματι, ὅτι αἱ μάλιστα διάφοροι χημικαὶ ἐνέργειαι, οἱ τρόποι τῆς ἀποδοχῆς τροφῆς, ἡ τεταμένη ἢ ἥρεμος μυωνικὴ λειτουργία ὡς καὶ αἱ χημικαὶ μεταβολαὶ συμπαρομαρτοῦσαι ψυχικαὶ ἀλλοιώσεις εἴτε βαθύνουσαι τὸν ἡμέτερον ὕπνον, ἢ καθιστῶσιν αὐτὸν μέχρι βαθμοῦ τινος ἀδύνατον.

Διὰ τῆς παραιτέρω ἀναπτύξεως τῆς τοιαύτης σειρᾶς τῶν ἰδεῶν καταλήγωμεν φυσικῶς εἰς τὸ γνωστὸν γεγονός, ὅτι νοσήματα τοῦ ἀνθρώπου ὁργανισμοῦ συνεπάγονται εἴτε ἀϋπνίαν εἴτε νοσηρὰν παράτασιν τῆς συνήθους (7—10 ὥρων παρὰ τῷ ὕγιῳ ἔχοντι) διαρκείας τοῦ ὕπνου. Γινώσκωμεν ἐν ἄλλοις τὴν οὕτω καλούμενην νευρικὴν ἀϋπνίαν, τὸν χειριστὸν τοῦτον ἐπισκέπηται τῶν ταύτῃ ὑποκειμένων. Ἐτεροὶ πάλιν παραπονούνται, ἀκριβῶς τοῦ αὐτοῦ ἕνεκεν αἰτίου, ὅτι ἀσυνήθως πολὺ κοιμῶνται καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἡμέραν διαρκῶς νυσταλέοι φαίνονται, εἰς τρόπον ὥστε, ὅπουδῆποτε κλῆν καθήσωνιν, ἄκοντες εἰς τὸν Μορφέα παραδίδονται.

Χεῖρον τυγχάνει καὶ ἐνδοασμοὺς παρὰ τοῖς οἰκείοις προκαλεῖ τὸ φαινόμενον, καθ' ὃ ὑποπίπτει τις εἰς τὸν οὕτω καλούμενον διαρκῆ ὕπνον, ὃν ἰδύνατό τις νὰ συγκρίνῃ πρὸς τὸν χειμερινὸν ὕπνον πολλῶν θηρίων. Ἐν τούτοις παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἄλλα αἷτια. Δυνάμεθα μετὰ πολλῆς τῆς θετικότητος νὰ διαβεβαιώσωμεν ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἐπίδεικτικῶς παριστανομένων ὡς εἰς μακρὸν ὑποπεσόντων ὕπνον εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νευροπαθεῖς, ἐν μέρει δὲ καὶ πάσχουσιν ὑπὸ ἐγκεφαλικοῦ νοσήματος. Ἡ σημερινὴ ἱατρικὴ γι-

νώσκει κάλλιστα τὴν τοῦ νευρικοῦ ὕπνου κατάστασιν. Γινώσκωμεν ὅτι πολλοὶ ἀσθενεῖς πάσχουσιν ἐκ τοῦ νοσήματος τοῦ ὑποπίπτειν εἰς ὕπνον.

Ἐν τῷ ἄλλοτε ὑφισταμένῳ ὑπὸ τὴν ἐμὴν διεύθυνσιν τμήματι τῶν νευροπαθῶν ἐν τῷ νοσοκομείῳ (Rochusspital) ἐνοτήλευον πρὸ τινων ἐτῶν ἀσθενῆ τινα, ἀποσταλέσαν ὑπὸ τῆς κυρίας αὐτῆς κατ' εὐθείαν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς οἰκιακῆς ἐργασίας ἀποκοιμήθη αἰφνης ἐν τῷ μαγειρείῳ, ἀδυνάτου καταστάσεως τῆς ἀρυπνίσεως αὐτῆς δι' οἷσδῃποτε τῶν κοινῶν μεθόδων, δι' ὃν συνήθως οἱ ἐν ὕπνῳ εἰρισκόμενοι ἀρυπνίζονται. Αὕτη ἐκοιμήθη ἐν πλήρει ἡμέρᾳ ἐπὶ ὥρας πολλὰς καὶ κοιμωμένη εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἐπὶ τέλους μετήχθη. Ψυχρὰ καὶ θερμὰ λουτρά, διεγερτικαὶ ἐνέσεις, τὰ ισχυρότερα μέσα δὲν ἐπέτυχον ν' ἀρυπνίσωσιν αὐτήν, ἐγερθεῖσαν μόνον κατόπιν 48 ὥρων. τρίβουσαν δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς μετὰ τῆς ἐρωτήσεως ποῦ εἰρίσκειται. Οὐδὲν ἐνεθυμῆτο ἐξ ὅσων συνέβησαν αὐτῇ. Ἐξετάσας τὴν ἀσθενῆ, ἐν ἐργηγόρτει διατελοῦσαν, εἶρον ὅτι ἐπασχεν ὑστεροεπιληψίαν. Ὁρθότατα δὲ συνεπέρανα ὅτι αὕτη προσβάλλεται ὑπὸ ὕπνου ἀντὶ σπασμῶν καὶ ἀνέμεινα ἰσχυρῶς ἐλπίζων ὅτι ἰδυνάμην πιθανῶς νὰ παρατηρήσω παραπλησίαν ὕπνωσιν αὐτῆς καὶ ἐν τῷ νοσοκομείῳ. Ἐβδομάδες τινὲς παρήλθον καὶ ὅμως οὐδὲν ἐπαφαίνεται. Ἡ ἀσθενὴς ἐπεθύμει σφόδρα νὰ ἐξέλθῃ τοῦ νοσοκομείου, ἐπὶ τούτῳ ἀπέλυσα αὐτήν ἐν τούτοις μόλις τρεῖς παρήλθον ἡμέραι καὶ χωροφύλαξ εἶρεν αὐτὴν πρῶϊαν τινα ἐν τῷ δασυλλίῳ τῆς πόλεως ἐπὶ θρανίῳ καθημένην καὶ ὑπνώττουσαν. Ὁ ὑπάλληλος οὗτος, κατόπιν πολλῶν ἀποπειρῶν πρὸς ἀϋπνίσιν αὐτῆς, ἀναγνωρίσας ὅτι εἶχε πρὸ αὐτοῦ πιθανῶς σοβαρῶς ἀσθενῆ γυναῖκα, ὠδήγησεν αὐτήν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Αὕτη εἶχε προσαχθῇ ἐκεῖ ἐν ἐτέρῳ τμήματι καὶ ἐπιστεύθη ὅτι προῦκειτο περὶ δεδηλητηριασμένης, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν 36 ὥρων, ἀρυπνισθεῖσα ἐκείνη, ἀφηγήσατο ὅτι εἶχεν ἐξέλθει εἰς περίπατον, ἐκαθίσθη καὶ διελογίζετο διατί νὰ μὴ ἐνρίσκη ἐργασίαν ὡς ὑπερέτριά· οὐδὲν τῶν περαιτέρω γινώσκει, οὐδὲν ἐνθυμῆται ἐξ ὅσων συνέβησαν αὐτῇ. Πρόδηλον ὅτι ἡ ἀσθενὴς ἦτο σαρφέστατον παράδειγμα ἐκείνων, αἵτινες καταλαμβάνονται ὑπὸ αἰφνιδίου ὕπνου. Ἀπολυθεῖσα πάλιν ἐβελτίωσε πιθανῶς τὴν τύχην αὐτῆς, ὥστε νὰ μὴ ὑποπίπτῃ εἰς συνταρακτικούς διαλογισμοὺς πλέον καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ ἀπηλλάγη καὶ τοῦ ὕπνου τούτου. Ἐκτοτε ὅμως δὲν ἐπανεῖδον αὐτήν.

Ἐτέρα ἀσθενὴς μετὰ παραπλησίαν προσβολῆς ὑπὸ ὕπνου, εἰρίσκειται τανῦν ἀκριβῶς ἐν τῷ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου τμήματι τῶν νευροπαθῶν. Αὕτη πάσχει σοβαρὰν νευρασθένειαν καὶ κοιμᾶται τακτικῶς καθ' ἕκαστον μῆνα τρεῖς ὅλας ἡμέρας. Ἐνταῦθα ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τροποποίησιν τυπικοῦ φαινομένου γινώσκωμεν ἐκ προτέρων κατὰ ποῖαν ἡμέραν ἡ ἀσθενὴς θὰ κοιμηθῇ. Ἐν τούτοις θὰ ἀπεπλάνων τοὺς ἀναγνώστας μου ἂν μὴ ἄμεσως ἐκῆρυσσον ὅτι ἡ ἀνωτέρω περιγραφείσα καὶ ἄλλαι παραπλησίαι περιπτώσεις προσβολῆς τινὸς ὑπὸ ὕπνου δὲν ἀποτελοῦσι πραγματικὸν φυσιολογικὸν ὕπνον. Ἡ κατάσταση ἐν ταῖς πλείσταις τῶν περιπτώσεων εἶναι παραπλησία πρὸς τὴν κατάστασιν ὑπνώττοντος, ἐν γένει ὅμως ἐλλείπουσιν ἐξ αὐτῆς τὰ ἀπόλυτα φαινόμενα καὶ αἱ ιδιότητες τοῦ φυσικοῦ ὕπνου. Ἀναγνωρίζεται μάλιστα ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ σπασμωδικὰς τὰς καταστάσεις συγκρατεῖ δεδωμευμένα τὰ τῆς ζωῆς φαινόμενα· οἱ πλείστοι τῶν ἀσθενῶν ἔχουσι δεδηλωμένην μυωνικὴν ἀκίνησιν, εἰσὶν ἀναίσθητοι πρὸ τοῦ θορύβου καὶ τοῦ φωτός, ἢ τοῦ δέρματος αἰσθητικότητος ἐξουδετεροῦται ἐπίσης παρ' αὐτοῖς καὶ δύναται τις νὰ νύξῃ ἢ κινήσῃ ἢ καύσῃ αὐτοὺς χωρὶς ἢ ἐλαχίστη νὰ ἐπέλθῃ ἀντίδρασις. Οἱ Γάλλοι ἀποκαλοῦσι τὴν κατάστασιν ταύτην «προσβολὴν ὑπὸ λιθάργου μελίωτον. Δεσποινὴς ὑπέπεσε κατόπιν σφοδρῶν σπασμῶν εἰς τοιαύτην ἀθηρηγικὴν κατάστασιν· οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ἐπίστευον ὅτι ἀπέθανε. Οἱ κληθέντες διασημώτατοι ἱατροὶ ἐδιχογνώμουν, τοῦ Μαλφάτη, ἰδιαιτέρου ἱατροῦ τοῦ δουκὸς τῆς Ραίχσταττης καὶ τοῦ Στανδερχάιμ, ἰδιαιτέρου χειρουργοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, θεωρησάντων ὡς σοβαρωτάτην τὴν τῆς ἀσθενούς κατάστασιν, τοῦ δὲ διασήμου Πέτρου Φράγκ πιστεύσαντος ὅτι εἶχεν ἀποθάνει ἤδη ἢ εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν ὑποβλήθεισα. Καὶ ὅμως μετὰ παρέλευσιν 36 ὥρων ἢ ἐν λόγῳ δεσποινὴς ἐκτίσαστο ἦν καὶ πρότερον ζωηρότητα καὶ χάριν. Σήμερον λοιπὸν οἱ διὰ τὰ νευρικὰ παθήματα ἱατροὶ εἰδικοί δὲν σείουσι τόσον τὴν κεφαλὴν, ὅσας ἐκ παραπλησίον